

י' א מ"י פכ"א מהל' מכירה
הל' יח סמג עשין פב
טוש"ע ח"מ סי' ריח סעיף
:ד

י"א ב ג מ"י שם ה' יג
סמג שם טו"ש"ע ח"מ
ס"י ריט סעיף ג:
י"ב ד ה מ"י שם ה' יד
טו"ש"ע שם סעיף ה:
י"ג ו מ"י שם ה' טז טו"ש"ע
שם סעיף ד:

רבינו גרשום

[illegible]

וְאִי אִ"ל נִכְסֵי אִפִּילוֹ בָּתִּים וְעִבְדִּים. אָבֵל מִטְּלָלִין לֹא וְאִעָּגָה
דְּאִמְרָה צְמִי שִׁמְתָּ (לְקַמֵּן דף ק:) כֹּל נִכְסֵי לְפָלוּי גְּלִימָא חִיקְרִי
נִכְסֵי לְשׁוֹן נִכְסֵי שְׁאֵנִי דְּמִשְׁמַע רִיבִי יוֹתֵר מִנְכֵּי דִּהְכָּא אָבֵל אֵין
לְחֻלְק מִשּׁוּם דִּהֶסֶם אִמְרָה כֹּל נִכְסֵי דְאִ"ב הוּ"ל לְחֻלְק הֶסֶם דְּמִחֻלְק

י"ל דהתם מיירי צמתנה דצעני יפה
נותן והכל צמכר: **מצר אחד**
ארוך ומצר אחד קצר. ומיירי שמכר
לכל ד' רוחות^א כפ"י הקונטרס^ב דאי לא
מצר אלא מזרח ומערב ולא מצר כפון
ודרום א"כ היכי קאמר ליה רב אסי
וניקני כנגד ראש תור האדרבה י"ל
למפרק דלא קאמי אלא תלם אחד
במזרח ותלם אחד במערב דהא אית
ליה לרב אסי לקמן במזר לו מצר
ראשון ושני ושלישי ומצר רביעי לא
מצר לו דלא קנה אלא תלם אחד על
פני כולו ומה שהקשה רבינו יצחק
לפירוש הקונטרס אי מארבע רוחות
מצר לו אמאי לא קנה אלא כנגד
הקצר דלא כן אמאי מצר לו מצר
רביעי ואם פירכא האי דמצינו למימר

מארים הרחיב לו: **וְמוֹדָה רַב**. פי' בקונטרס קודם ששחק
משמע דבשחק מודה להו אע"ג לנקמן (עמוד 3) שחק ^א (רבא) לאזי
אע"ג דלא הודה לו אלא שלא חש להשיבו הכא ליכא למימר הכי דרב
כהנהו ורב אסי הוו כמו תלמיד חבר לרב דקאמר^י (פאהרין 77 ע"ב)
לדסבריה לא הוו צריכי² וברוב מקומות רב מודה כששחק להם בפ"ק
דבבב"ק (דף יא. וסא) גבי אין שמין לא לגבז ולא לגזון דקאמר^י אדרבה
דלאחרתי ליה רב כהנא ורב אסי לרב דינא אשתיק שם שמין ולא
תאמר להו דשתיק כשמוס דלא חש להשיבו בפ"ק דביצה (דף ו. א. וסא) גבי
אחאפריח שנוול ציי"ט דא"ל רב כהנא ורב אסי לרב וכי מה צין אבי
לעגל שנוול מן הטורפה ושתיק רב אמר רב יוסף מאי טעמא
שתיק רב לימא להו הואיל ומוכן אנב אמו לכלבים וכן בחזיהו נשך
אסי לרב אי אנגרא לא פגרא אי פגרא לא אנגרא שתיק רב אמר רב
ששת מאי טעמא שתיק רב לא שמיע ליה הא דתניא כו' משמע
בכל הנהו דלא מפני שלא חש להשיבו שחק אלא מפני שהודה:
מדרהו י"ה למיכתב מצר שמעון בנגד יהודה. פירוש כנגד
יהודה לבד ולא הו"ל למיכתב ראובן ומכתב ראובן
שמע מניה כנגד ראש מור קאמר ליה וגירסא זו אינה נראה דלמה
ליה למינקט כה"ג דהשתא דלב לוי יהודה היה לו דלגל שהוא
אחרון לכן גרים רש"צים מדה"ל למיכתב ראובן כנגד לוי והשתא
דלגל יהודה ומי"מ קשיל לר"מ דהכי הוה ליה למימר מדלגל הו"ל
למיכתב שמעון וכבז שמע מניה כנגד ראש מור קאמר ליה וגראה
לר"מ כגירסא ראשונה ולא קאי אעיקר מילתיה דרב דקאמר לא
קנה אלא כנגד הקצר דא"כ הו"ל למימר מדלגל הו"ל למיכתב
ראובן אלא קאי אדיוק דכי היכי דקאמר רב דלא אלא כנגד
הקצר הי"א אם מרר מרר ראובן ושמעון מרר מרר ומרר לו
חצי שדה מרר מערב ואכל לוי קרקע עולם דמורה רב דקנה כנגד
הארוך כיון שלא מלא מה למרר ואחא קאמר דהיכא דמואל למרר
כגון לוי ויהודה מן המערב מודה רב דלא קנה כנגד הארוך אם
דלגל יהודה וגרסינן מדה"ל למיכתב יהודה כנגד שמעון דאי גרסינן
ששמעון כנגד יהודה הלשון דחוק ופי' מגומגם דלא קאי אדכי רב
אלא אדיוק ואין להקשות אמאי לא קאמר גמרא מודה רב אעיקר
דבריו כדפירש הקונטרס ולימא מדלגל הו"ל למיכתב כי שמה לא חשש
הגמרא לפרש זה דפשיטא דלא אמר הכא דלא קנה אלא כנגד
הקצר דודאי לא מרר לו מרר שמעון כהנא ולא הו"ל לפרש אלא
אמאי לא קנה כנגד הארוך כיון שמה לו מרר שמעון:

מצר ראובן לרוחין תרין. אע"פ שאם היה כותב לו קרקע שצין שדות ראובן וצין שדות שמעון לא היינו יכולין לומר שיקנה חצי (ה) שדה כזה דאם כן לא הוי צין שדות ראובן ושמעון (י) (צוות) ומיהו (ט) אקאמר דקנה בצלכסון מקרן לקרן דהויא צין שדות שמעון וראובן צוות: **במין** גאם. פירש ר"י מזרח ודרוס דהיינו משמי רוחות ^ט וקשה לפירושו דאם כן אמאי צריך למיכתב לעיל מצר ראובן לרוחין תרין ומצר שמעון לרוחין תרין ^י אי קני כמין גאם ופירוש הקונטרס נראה עיקר: איתמר

מחד, נותנה לו בריבוע על פני כולה או דלמא כיון שלא מצד לו אלא ב' רוחות לא קנה אלא שתי רצועות כנגד

[illegible]

כוה: אלא כנגד הקהל כנגד מזל
 מזרחי יקנה דיינו
 חזי השדה ומזל
 מערבי שהוא ארוך
 מזרחים הרחבי לו
 דמזל שלם הוה
 למכור בשטר:

וַיִּקְרָא כְּנֵגַד רֹאשׁ סוּר. כְּנוֹמֵר הָא
אֵיכָּה לְמִימַר דְּדוּקָא כְּבָב לִי מִזֵּר
מִעֲרַב אֲרוּךְ וּמִזֵּר מוֹרֵחַ קֶלֶר
(ט) הֵייוּ כְּדִי לְקוֹנוֹת מִזֵּר מִעֲרַב מֵאֵה
אֵלֵמָה בְּאֲרוּךְ הַמִּזֵּר וּמִזֵּר מוֹרֵחַ חֲמִשִּׁים
אֵלֵמָה וְהִ"ד כְּנוֹן שִׁיקָהּ כֹּל הַשָּׁרָה
בְּאַלְכֻסָּן כְּנֵגַד רֹאשֵׁי הַשּׁוּרֹת שֶׁל
מוֹרֵחַ וּמִעֲרַב כֹּה: וּמוֹדֵה רַב.
מִתֵּר דְּלִישְׁתִּיק אֲבָל
קָמִר דְּלִישְׁתִּיק אֲוִדִי
בְּתַרְוִיחָהּ: הֵיכָּה

דאיכא מלך ראובן ושמעון מזרח ומלך לוי יהודה כנגדו צמערב. ורוחב השדה ק' אמה והוי מלך לוי כנגד ראובן נ' אמה וכן מלך יהודה כנגד שמעון נ' אמה וכמו לו בשער מלך ראובן ושמעון מן המזרח ומלך יהודה מן המערב דהיינו מלך מערב ^א קט"ח ולוי לא הוזכר הכא מודה רב דיקנה כנגד ראש תור דלוי הוה צעי מוכר ימיתות כנגד ההלך הכי ^ב ל' למיכתב (שמיטות) כנגד (חלף) יהודה

כלומר מִזֵּר מורחי שהוא אֶרֶךְ לֹא יִקְנֶה אֱלֹא יִהְיֶה כִּנְגַד שִׁמְעוֹן וְדִהְיִינוּ חַיִּי הַשְּׂדֵה וּמִדֵּלָה כִּתְבֵּי הַכִּי ש"מ כִּנְגַד רֹאשׁ תוֹר קֹאמֶר לִיה. אֲבָל לְעֵיל בְּמִלְחָה דָּרַב מִיֵּירִי כְּגוֹן רֹאזוֹן וּשְׁמֵעוֹן מִזֵּר מורחי וְיִהְיֶה מִזֵּר מִעֵרַב כִּנְגַד שִׁינָה וְכַתֵּב לוֹ יִהְיֶה מִזֵּר מִעֵרַב וּשְׁמֵעוֹן מִזֵּר מורח דִּהְיִינוּ אֶחָד אֶרֶךְ וְאֶחָד קֶזֶר הַתֵּם לֹא קִנָּה אֱלֹא כִּנְגַד הַקֶּזֶר דְּבַע"כ מִזֵּר מִעֵרַב הֶרְחִיב לוֹ שֶׁלֹּא יוּכַל לִפְרֹשׁ וּשְׁמֵעוֹן כִּנְגַד חַיִּי יִהְיֶה כִּי הֵבֵא שֶׁאֵין כּוֹתִיבִין חַיִּי מִזֵּר וְהוֹאֵר לִכְתּוֹב מִזֵּר שֶׁלֹּם. דִּנְרָה ד'ג' מִדֵּה"ל לְמִיכְתֵּב רֹאזוֹן כִּנְגַד לוֹ י"ח דִּשְׁמַע שִׁמְעָנוּ לוֹ מִזֵּר רֹאזוֹן וּשְׁמֵעוֹן אֶרֶךְ וּמִזֵּר לוֹ הוּא הַקֶּזֶר אֱלֹא יִהְיֶה לוֹ הַזִּכִּיר וְנִרְאִי כֵן הַדְּבָרִים לְהַעֲמִיד הַחֲסֵרוֹן שֶׁל מִזֵּר בִּיהוּדָה הָאֲחֵרוֹת. וּבִפְרִיזוֹר י' חֲנַנֵּל מְרוֹמָא גְרַסִּינָן מִדֵּה"ל לְמִיכְתֵּב מִזֵּר לוֹ י"ח כִּנְגַד מִזֵּר רֹאזוֹן וְכִיּוֹאֵל בּוֹ מִזֵּר יִהְיֶה כִּנְגַד מִזֵּר שִׁמְעוֹן וּמִשֵּׁם יֵשׁ לְלִמּוּד שִׁכְחוּ בְּסִפְרִים שֶׁלֹּאן מִדֵּהוּ לִיה לְמִיכְתֵּב לוֹ י"ח כִּנְגַד רֹאזוֹן וְלֹא כִּתְבֵּי וְכֵן עֵינֵינוּ: מִזֵּר רֹאזוֹן מורח וּמִעֵרַב כו'. הַמוֹכֵר שְׂדֵה לְחֻצְרֵי וְרוּחָה לְכַתּוֹב מִזֵּרָה וְיֵשׁ לִשְׁכּוֹן רֹאזוֹן ב' שְׂדֵה אֶחָת בְּמִזְרָח וְאֶחָת בְּמַעֲרָב (ו) וּלְשִׁמְעוֹן שְׁכֵנוֹ שְׂחִי שְׂדֵה אֶחָת בְּצִפּוֹן וְאֶחָת בְּצִפּוֹן מִזֵּר (דְּבָרִים) לֹא יִהְיֶה לוֹ שְׂדֵה י"ח שְׂדֵה י"ח שְׂדֵה מִזֵּר אֶחָת

לך הרי היא בתוך שדות ראובן ושמעון ולחמי
למיפלג ליה באלכסון כזה ונמצא שנטול אלל
מזר ראובן ושמעון אלל בשכונב מזר ראובן
רוחין רמתין שמשון רוחין רמתין הרי
ארבע רוחות וכן"ש יתבונן לו צפירוש מזר
ראובן מזרח ומערב מזר שמעון כפון ודרום
דשפיר דמי: **סיים לו אם הקרנות.** לשון סימן. שהיו שדות הרבה של
צני אדם מקיפין אותו ולא כתב אלא ארבע שדות של ד' קרנות השדה
אלל ארכה ורחבה לא מזר כלל מי אמרינן אין דרך למכור קרנות
השדה אלא כל השדה שבתוך הקרנות מכר לו דמשה"ס סיים לו קרנותיו
או ללמח לא מכר לו אלא תלם באלכסון מקרן לקרן שמי ועבר
ראובן שמעון **כה: כמין גאס.** זאת יונת דומה לכ"ק. כגון

[illegible]

הגהות הב"ח

(א) גמ' מדהוה ליה
למכתב מזל דראובן כנגד
לוי (ושמעון כנגד יהודה)
תח"מ. ונ"ב גירסת המוס'
ידתה דשמעון כנגד
יהודה ורש"ס היה גורס
במקומו דראובן כנגד
לוי והמדפיס הכניס שמי
הגירסאות פנים: (3) רשב"ם
ד"ה ויקנה כנגד וכו' מורה
קצת כדי כלי' ופיתח הייט
נמוחק: (א) ד"ה היכל דליכא
כו' מדהוה ליה למכתב ראובן
כנגד לוי כו:

(ד) תום' ד"ה מלך וכו' חלי

שדה חזק:
ראובן
למען
למען
ראובן

מוסף תוספות

א. ולא מצד לו המצר
הרביעי אלא קצר. נשאל.
ו' ואת"ח ואת"ח משמע
ל"ה לרב דאמר (לקמן
ב"ב) שאפי' לא מצד אלו
צ"ה מצרים ע"ה לכל חוץ
מצדו רביעי, ולמה יצטר
המשפח הרביעי קצר יותר
מזה ולא מצד לו המצר
רביעי על"ה ה"י נשאל
דכ"ה משפח לו מצד רביעי
והוא קצר ל"ה שהוא
כמפשוט שאינו רוצה שיקנה
לדבר הארוך. נצ"ע וי"ו
ל"ה לא הוה שחוק ללו
משום דלא חש למליתיהו
אלא מתוך דאם מצא
תשובה לדבריהם. ס.
ז. (ומביאין י"ח) מ'
אמרין קצין המצר ל"ה
מותר, וכן (פ"ט) ש"ל
(דרוס), קנה ל"ה לרוח
ורומית ורוח מערבית
אמרין וכו' הרמב"ם
מובין, וי"ו דיאלט אמרין
קצין י"ה כתב ל"ה לרוח
דרומית ורוח מערבית, א'
קנה ל"ה אלס את"ה פני
מזרח וצפון, וי"ו א"נ נגד א"ל
ותר. י"ו מנח. ו' ו' ש"מ.
ש"מ מצד לו מצד אחד
מבורח ומצד אחד בצפון
ולא יותר ש"ה קנה כל
השדה. נצ"ע וי"ו.

